

Sygn. akt III CSK 318/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa R. N.
przeciwko I. M.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 kwietnia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w K.
z dnia 30 marca 2017 r., sygn. akt I ACa .../16,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w K. radcy prawnemu B. S. wynagrodzenie w kwocie 3600 (trzy tysiące sześćset) zł, powiększonej o stawkę podatku od towarów i usług, za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda R. N. od wyroku Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 30 marca 2017 r., sygn. akt I ACa .../16 Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie art. 217§ 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. przez zaaprobowanie przez Sąd drugiej instancji pominięcia przez Sąd pierwszej instancji wniosku dowodowego powoda

o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego grafologa na okoliczność braku złożenia przez niego podpisu pod przedłożonymi przez pozwaną umowami darowizny oraz zaaprobowanie przez Sąd drugiej instancji dokonania oceny autentyczności podpisu przez Sąd pierwszej instancji we własnym zakresie, z pominięciem zasięgnięcia opinii biegłego

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżący wywodzi z naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. i uznania, iż przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego grafologa zostało zasadnie pominięte, pomimo złożonego oświadczenia powoda z dnia 20 kwietnia 2015 r., załączonego do pisma pełnomocnika z dnia 11 maja 2015 r., wieku powoda (w dniu rozprawy powód miał prawie 85 lat oraz zdiagnozowane objawy

demencji typu alzheimerowskiego ze schizofrenią), a także wniosku pozwanej o przeprowadzenie takiego dowodu zawartego w odpowiedzi na pozew z dnia 19 września 2014 r., a także pominięcie przez Sąd drugiej instancji naruszenia przepisów postępowania przez ustalenie przez Sąd pierwszej instancji autentyczności podpisu we własnym zakresie.

Na rozprawie w dniu 2 lutego 2015 r. po odebraniu od powoda próbek podpisów oraz okazaniu mu oryginałów umów zt. „Umowa darowizny pieniędzy” i „Umowa darowizny”, oświadczył, że pod ich treścią znajduje się jego podpis. W związku z tym Sąd pierwszej instancji zaniechał prowadzenia wcześniej zawnioskowanego także przez powoda dowodu z opinii biegłego grafologa. Następnie powód cofnął pozew, jednakże pozwana zgodę na cofnięcie pozwu uzależniła od zrzeczenia się przez niego roszczenia. Powód nie zgodził się na powyższe i zażądał kontynuowania procesu. W piśmie z dnia 25 maja 2015 r. pełnomocnik powoda (powołując się na wniosek mocodawcy z dnia 11 maja 2015 r. o kontynuowanie sprawy, gdyż na ostatniej rozprawie był zszokowany i wzruszony), ponowiła wniosek o opinię grafologa. Wskazała na wiek powoda oraz niezrozumienie treści zadawanych mu na ostatniej rozprawie pytań.

Zgodnie z art. 229 k.p.c. nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości.

W powyżej przywołanych okolicznościach brak jest podstaw do przyjęcia, że pominięcie przez Sądy obu instancji zgłoszonego ponownie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego grafologa doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego wyroku. Przyznanie przez powoda faktu podpisania przez niego spornych umów, w obecności ustanowionego dla niego profesjonalnego pełnomocnika, w sytuacji, gdy od wniesienia pozwu upłynął dostatecznie długi czas, nie mogło budzić wątpliwości co do zgodności z faktycznym stanem rzeczy. Z uwagi na to, że przyznanie faktów jest oświadczeniem wiedzy, jego cofnięcie, jakkolwiek w tej materii nie ma regulacji prawnej, jak przy wadach oświadczenia woli, musi być, dla swej skuteczności uzasadnione. Nie jest wystarczające powołanie się przez powoda na wiek i choroby oraz stres związany z rozprawami sądowymi, na co zresztą wskazywał od samego

początku procesu, skoro powód wycofał się z tego oświadczenia po ponad 3 miesiącach. Nie przedstawił dowodów, które uprawdopodobniałyby, że oświadczenie wiedzy złożył w sposób nieuświadomiony.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu orzeczono na podstawie art. 22³ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. - o radcach prawnych (j. t. Dz. U z 2017 r., poz. 1870, ze zm.) w zw. § 2 pkt 1, § 4 ust. 1 i 3, § 8 pkt 7, § 16 ust. 4 pkt 2 oraz § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. poz. 1715, ze zm.).

kc

jw